

In de commissie voor de Rijksuitgaven en in de vaste commissie voor Financiën bestond bij enkele fracties de behoefte een aantal vragen en opmerkingen voor te leggen aan de minister van Financiën over de brief van 17 februari 2011 over de juridische aspecten van het verkrijgen van toegang door de Algemene Rekenkamer tot bedrijfsdossiers bij De Nederlandsche Bank (Kamerstuk 32 255, nr. 6), over de brief van de Raad van State met door de Tweede Kamer gevraagde voorlichting (Kamerstuk 32 255, nr. 8), alsmede over de brief van de Algemene Rekenkamer met een reactie op de voorlichting door de Raad van State (Kamerstuk 32 255, nr. 9).

De op 1 juni toegezonden vragen en opmerkingen zijn hieronder afgedrukt.

De voorzitter van de commissie voor de Rijksuitgaven,
Van Gerven

De griffier van de commissie voor de Rijksuitgaven,
Groen

Inhoudsopgave

- I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties
- II. Reactie van de minister

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brieven van de Raad van State, de minister van Financiën en de Algemene Rekenkamer ten behoeve van de toegang van de Algemene Rekenkamer tot de bedrijfsdossiers van de toezichthouder De Nederlandsche Bank (DNB).

De leden van de VVD-fractie hebben in deze brieven aanleiding gezien tot het stellen van de volgende vragen aan de minister van Financiën.

De Algemene Rekenkamer stelt in haar reactie op de voorlichting van de Raad van State het volgende: «De voorlichting van de Raad biedt echter wel enige opening. In de eerste plaats geeft de Raad aan dat de geheimhoudingsverplichtingen in de Wet op het financieel toezicht (Wft) een ruimere werkingssfeer hebben dan de richtlijnen en dat een klein deel van de toezichttaken van DNB gebaseerd is op andere wetgeving, bijvoorbeeld de Wet op de geldtransactiekantoren (Wgt), waaraan geen Europese richtlijn ten grondslag ligt. Niets staat de wetgever in de weg deze wetten op de betreffende onderdelen zodanig aan te passen of aan te vullen dat er geen twijfel meer kan bestaan over de bevoegdheid van de Algemene Rekenkamer». Wat vindt de minister van deze opvatting en klopt de stelling dat niets de wetgever in de weg deze wetten op de betreffende onderdelen zodanig aan te passen of aan te vullen dat er geen twijfel meer kan bestaan over de bevoegdheid van de Algemene Rekenkamer? Voorts wijst de minister erop dat het ministerie van Financiën in Brussel reeds de dialoog is aangegaan over de uitleg en een mogelijke herziening van het strikte geheimhoudingsregime. Hoever staat het met deze dialoog? Is de inzet van de minister daarbij ook om tot minder rigide bepalingen op Europees niveau te komen? Is hiervoor steun te vergaren bij andere lidstaten? Speelt de problematiek van toegang tot bedrijfsdossiers bij de centrale bank door de Rekenkamer ook in andere EU-lidstaten? Wil de minister de Kamer actief informeren over eventuele voortgang in de besprekingen in Brussel?

Vragen en opmerkingen van de PvdA-fractie

De leden van de fractie van de Partij van de Arbeid hebben met belangstelling kennisgenomen van het advies van Raad van State over de toegang van de Algemene Rekenkamer tot bedrijfsdossiers bij DNB. Er resteren echter nog wel enkele vragen.

Deze leden willen allereerst voorop stellen dat zij het van groot belang vinden dat er goed toezicht wordt gehouden op de financiële toezichthouders. De afgelopen jaren hebben aangetoond hoe groot de risico's zijn die de financiële sector met zich meebrengt en daarom is het juist van groot belang dat er goed toezicht is op het functioneren van de toezichthouder. Deelt de minister deze opvatting? Daarnaast vraagt de PvdA-fractie zich af of de Algemene Rekenkamer wel inzicht heeft in alle dossiers bij de Autoriteit Financiële Markten (AFM)? Zo ja, hoe is dit dan mogelijk? En waarom zou het dan wel bij de AFM kunnen en niet bij De Nederlandsche Bank (DNB)? Daarnaast vragen de leden zich af hoe het in andere Europese landen gedaan wordt? Wie controleert bijvoorbeeld de Duitse centrale bank? En is hier wel inzicht in bedrijfsdossiers? De PvdA-fractie wil bovenal aangeven het frustrerend te vinden dat er op heel

veel plekken een externe toets op het toezicht bestaat, maar niet bij DNB. Deelt de regering de opvatting dat zo'n toets ook bij DNB gewenst is? Kan de minister van Financiën iets verzinnen waardoor er toch getoetst kan worden of DNB zijn toezichtstaken (nauwkeurig, scherp en tijdig) naar behoren uitvoert?

De leden van de PvdA-fractie vragen zich af hoe het staat met de dialoog met Brussel die de regering beschrijft in haar brief over een mogelijke herziening van het strikte Europeesrechtelijke geheimhoudingsregime. Voor zover het toezicht van DNB een zuiver Nederlandse oorsprong kent, zou de wet versoepeld kunnen worden. Is de regering van plan dit te doen zodat de Algemene Rekenkamer in ieder geval al meer mogelijkheden krijgt?

Vragen en opmerkingen van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie zijn teleurgesteld dat de minister en de Raad van State op dit moment geen ruimte zien om de Algemene Rekenkamer toegang te geven tot toezichtvertrouwelijke informatie. Graag zouden deze leden willen weten of de minister en De Nederlandsche Bank (DNB) in principe nog wel steeds voorstander zijn van die toegang. Zo nee, waarom niet?

In de memorie van toelichting van de Comptabiliteitswet 1976 (Cw 1976) wordt over artikel 80 (het huidige artikel 91 in de Comptabiliteitswet 2001 (Cw 2001)) opgemerkt dat de Algemene Rekenkamer in voorkomende gevallen niet de bevoegdheden van met name het derde en vierde lid verkrijgt indien in andere wettelijke bepalingen uitdrukkelijk is beoogd die bevoegdheden voor haar niet of beperkter te creëren. De Raad van State gaat niet in op de term «uitdrukkelijk beoogd». Hoe ziet de minister die term? Is volgens de minister in de Wet op het Financieel Toezicht (Wft) uitdrukkelijk beoogd om de bevoegdheden van de Algemene Rekenkamer om informatie in te winnen bij bijvoorbeeld DNB te beperken? Zo ja, waar in de wetsgeschiedenis van de Wft is dit terug te vinden?

Valt uit het feit dat de bevoegdheden van de Algemene Rekenkamer voor de monetaire taak van DNB in de Comptabiliteitswet 2001 wel expliciet zijn beperkt niet af te leiden dat dit niet het geval is ten aanzien van de toezichttaak? Graag een reactie van de minister.

De leden van de SP-fractie vragen zich verder af hoe de bevoegdheden van buitenlandse Rekenkamers ten aanzien van financiële toezichthouders geregeld zijn? Kan de minister daarvan een overzicht geven?

De Algemene Rekenkamer oefent haar onderzoekstaak voor een belangrijk deel uit ten behoeve van de Staten-Generaal. Het parlement kan met die informatie beter toezicht houden op de regering. Tevens moeten richtlijnen worden geïmplementeerd in overeenstemming met de constitutionele verhoudingen. Biedt dit alles geen ruimte om de Algemene Rekenkamer toch toegang te geven tot toezichtvertrouwelijke informatie. Waarom niet?

In zijn brief van 17 februari 2011 zegt de minister dat hij inmiddels in Europa de dialoog is aangegaan over de uitleg en een mogelijk herziening van het strikte geheimhoudingsregime. Deze toezegging is ook in 1998 door één van de ambtsvoorgangers van de minister van Financiën gedaan. Er is sindsdien weinig veranderd. De leden van de SP-fractie zouden daarom graag weten hoe de minister die dialoog is aangegaan. Wat is zijn concrete inbreng geweest? Hoe werd er gereageerd? Heeft de minister al medestanders om de geheimhoudingsregels te versoepelen?

Vragen en opmerkingen van de CDA-fractie

De leden van de CDA fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de stukken van de minister van Financiën en van de Algemene Rekenkamer over de reikwijdte van de geheimhoudingsbepaling in de Wet op het Financieel Toezicht (Wft), alsmede van de reactie door de Raad van State. De bepaling staat in het inmiddels beroemde artikel 1:89 van de Wft. Deze bepaling is er niet voor niets. Banken, in de kern commerciële instellingen, moeten er vanuit kunnen gaan dat hun vertrouwelijke informatie niet voor derden beschikbaar wordt gemaakt. De Algemene Rekenkamer heeft echter wederom – zij deed dit ook in 1995 – een verzoek gedaan om vertrouwelijke gegevens wel te mogen inzien. De Algemene Rekenkamer vindt dat dit noodzakelijk is om te kunnen bepalen of de publieke middelen aan DNB rechtmatig en doelmatig worden besteed.

De leden van de CDA fractie wijzen erop dat dit een ingewikkelde kwestie is. Het is immers van groot belang dat de Algemene Rekenkamer een goed beeld moet kunnen krijgen van de rechtmatige -en doelmatige besteding van publieke middelen. Dit onderschrijven de leden van de fractie van het CDA natuurlijk. Tegelijkertijd moet er ook aan de huidige wettelijke bepalingen worden voldaan. Deze leden zien daarom nog wel een aantal haken en ogen aan het verzoek van de Algemene Rekenkamer, net als de Raad van State.

Ten eerste is het voor de leden van de CDA fractie echt de vraag of de Algemene Rekenkamer die inhoudelijke informatie over het toezicht wel nodig heeft om een rechtmatigheidsoordeel te kunnen vellen. Waarom kan de Algemene Rekenkamer niet op basis van de huidige bevoegdheden tot een goed oordeel komen over de besteding van de middelen? Niet vergeten moet worden dat dit echt wat anders is dan een beoordeling van de juistheid van het toezicht. Hiermee zou de Algemene Rekenkamer zeer terughoudend dienen te zijn. Dit is uiteindelijk immers aan DNB of aan de minister. Waartoe heeft de Algemene Rekenkamer deze inhoudelijke informatie nodig. Dat is de leden van de fractie van het CDA echt niet duidelijk. Dit weet de Algemene Rekenkamer in haar brief ook niet duidelijk te maken. De Algemene Rekenkamer is geen toezichthouder van de toezichthouder. Dit is toch echt de minister van Financiën. De bepalingen hierover worden binnenkort aangescherpt. De leden van de fractie van het CDA ontvangen hierop graag een reactie.

Ten behoeve van de commissie De Wit zijn wel afspraken gemaakt om beter met de geheimhoudingsbepaling om te kunnen gaan. Hierover zijn tijdelijke afspraken gemaakt. De doelstelling van de Commissie De Wit is echter een andere. De commissie wil juist de accuraatheid van het toezicht onderzoeken, terwijl de Algemene Rekenkamer daarentegen de toereikendheid van de besteding van de middelen wil bekijken. Graag ontvangen de leden van de CDA fractie ook op dit punt een toelichting.

De leden van de CDA fractie vragen zich af of de regering tegen deze achtergrond ook nog eens in kan gaan op het nut van de geheimhoudingsbepaling in de Wet op het financieel toezicht (Wft) en de Wet inzake geldtransactiekantoren (Wgt). Volgens deze leden is dit vooral gelegen in het scheppen van de mogelijkheid dat banken ook alle informatie daadwerkelijk aan de toezichthouder overhandigen.

Ten tweede wordt het toezicht ook deels door de financiële sector zelf betaald, waardoor we niet uitsluitend over publieke middelen spreken. In hoeverre speelt deze overweging volgens de regering een rol?

Ten derde speelt natuurlijk ook het door de minister genoemde bezwaar dat de geheimhoudingsbepaling in de Wft gegrond is op het Europese recht een belangrijke rol. Toegang tot bedrijfsdossiers van DNB is in strijd met Europees recht. Kan de regering nog eens aangeven of dit probleem ook speelt bij Rekenkamers in andere Europese landen? De Algemene Rekenkamer spreekt in haar reactie op het stuk van de Raad van State om stappen die Brussel zouden kunnen nemen om duidelijkheid te krijgen over de uitleg en een mogelijke herziening van het strikte geheimhoudingsregime. Aan wat voor stappen zou daarbij überhaupt kunnen worden gedacht?